

MAJOOR ROSALIE
Timothée De Fombelle en Isabelle Arsenault (ill.)
Querido
(door Elke Huygens)

OVER DE MAKERS

Timothée De Fombelle is een Fransman, geboren in Parijs op 17 april 1973. Hij komt uit een groot gezin (6 kinderen) en studeerde literatuur. Na zijn studies geeft hij les in Parijs en zelfs in Vietnam. Theater is zijn grote passie, al snel besluit hij dan ook om zich daar op toe te leggen. Hij schrijft en regisseert toneelstukken, en houdt zich zelfs bezig met decorontwerp. Op zeventienjarige leeftijd richt hij het studententheatergezelschap 'Troupe des Bords de Scène' op.

Zijn debuut voor kinderen, "Tobie Lolness: La vie suspendue (Tobie Lolness: Op de vlucht)", dat in 2006 verschijnt, wint de Prix Saint-Vango. In 2008 wint de Nederlandse versie een Zilveren Griffel.

Zijn keuze voor boeken naast theater verantwoordt hij in een interview als volgt: "Het verhaal van Tobie (...) is niet goed te vertellen op toneel. Daarom heb ik mijn toevlucht gezocht tot een ander toneel: het papieren toneel dat de roman is. (Leesgoed)"

Isabelle Arsenault (geboren 1978) is een Canadees illustrator. Ze studeert Fine Arts en Graphic Design in Montréal, waar ze nog steeds woont en werkt. Isabelle heeft al talloze prijzen gewonnen met haar illustraties, waaronder de prestigieuze Governor General's Award for Children's Literature, die ze al 3 keer toegewezen kreeg (in 2004 voor "Le coeur de Monsieur Gaugin", in 2012 voor "Virginia Wolf" en in 2013 voor "Jane, the fox and me").

1. VERHAAL

Omslag en titel

- Wat voor verhaal verwachtten de juryleden toen ze de omslag zagen? Sprak de omslagillustratie hen aan? (grijstinten, maar opvallend rode haar van Rosalie)
- Op de kaft zie je 2 figuren. Wie zijn dit? (Rosalie op voorgrond, met vuurrood haar, mama op achtergrond, "met schuifelpasjes" p. 29)
- Rosalie noemt zichzelf een 'majoor', waarom kiest ze voor die naam? (Het verhaal speelt zich af in de oorlog, daarom kiest Rosalie voor oorlogstermen. Misschien best ook even polsen of juryleden term 'majoor' kennen.)

Personages

- Beschrijf Rosalie. Wat voor meisje is ze?
 - vijf en een half jaar,
 - rood haar,
 - stil,
 - slim want leert zichzelf lezen,
 - verdrietig omdat haar papa er niet is, mist hem.

- Welke andere personages zijn er nog belangrijk in dit verhaal?
 - mama, meester, Edgar (oudere klasgenoot die liever rondkijkt dan oplet in de klas)
- Is Edgar een vriend van Rosalie? Waarom vinden jullie dat (niet)?
 - ja, omdat ze hem haar “luitenant” noemt (p.8),
 - omdat hij, hoewel ze niet veel babbelen met elkaar, heel goed lijkt te weten hoe Rosalie zich voelt, hij zegt immers tegen haar: “We zitten in hetzelfde kamp” (p. 43)
- Wat kom je te weten over de papa van Rosalie?
 - hij is soldaat en vecht in de oorlog,
 - schrijft brieven naar Rosalies mama,
 - maakt vaak tekeningen bij zijn brieven,
 - houdt van vissen (p.16) (belangrijk element, omdat op het einde van het verhaal gezegd wordt dat de medaille van papa “als een levend visje in mijn hand ligt”)

Illustraties en taal

Wanneer 's morgens de kachel in de klas wordt aangestoken, zegt Rosalie het volgende: “Als het vuur aangaat, heeft het dezelfde kleur als mijn haar. Het is net een klein broertje dat op mij lijkt.”

Kijk eens goed naar de illustratie op p. 32-33. Er is een jongen in de klas die zijn hoofd omdraait naar Rosalie.

- Wie is dit? (Edgar).
- Wat valt je op aan zijn haarkleur? (ook rood!)
- Waarom zou dat zijn? (Edgar is als een broer voor Rosalie, hij zorgt voor haar en waakt over haar. Daarom heeft hij allicht ook een rode haarbos.)
- Waaraan denk jij bij de kleur rood? (wordt vaak geassocieerd met liefde én gevaar, thema's die zeker op dit verhaal van toepassing zijn)

Kijk ook eens naar de illustratie op pagina 18-19.

- Wat zie je? (Mama leest brief voor van papa en lacht, Rosalie luistert en kijkt boos)
- Waarom kijkt Rosalie boos op deze foto? (Ze is boos omdat het oorlog is en omdat daardoor haar papa niet bij haar is, maar ook omdat ze denkt dat haar mama iets anders leest dan er in de brief staat, zoals ze zelf ook aangeeft: “Ik zie heus wel dat mijn moeder nog een tijdje blijft doorlezen terwijl er maar één beschreven blaadje in de envelop zit. Ik zie heus wel dat ze niet eens ophoudt met lezen als de kaars in de kamer uitgaat.” p. 20)

Rosalie heeft het veel vaak over ‘haar geheime missie’.

- Wat is die missie precies? (Leren lezen, zodat ze zelf kan lezen wat papa in de brieven schrijft. Zie p. 40: “Dat was mijn missie. Ik kan lezen.”)
- De meester denkt dat Rosalie achteraan in de klas tekeningen maakt in haar schrift die ze van hem gekregen heeft. Maar wat staat er in haar schrift? (Woorden, die ze van het bord overschrijft: “Ik kijk naar de tekens op het schoolbord alsof het een gevechtsplan is. Ik probeer alles te onthouden. Sommige dingen schrijf ik over, achter in mijn schrift” p. 22)

Wanneer ze het over ‘haar geheime missie’ heeft, gebruikt ze vaak oorlogstermen zoals deze:

- “De sproeten op mijn wangen, de dieren die ik teken in mijn schrift, mijn kniekousen, dat is allemaal camouflage. Ik heb gehoord dat de soldaten zich onzichtbaar maken door varens op hun uniform te naaien. Mijn varens, dat zijn de korsten op mijn knieën, mijn dromerige blikken, de kinderliedjes die ik neurie zoals kleine meisjes dat doen.” (p. 11)
 - “Maar ik hou het (schrift) in mijn hand. Nooit je wapens in de hand van de vijand laten vallen.” (p. 14)
- Kunnen de juryleden nog andere voorbeelden geven? Was hen dat opgevallen? Wat vinden ze hiervan? Maakt die beeldspraak het verhaal waardevoller?

2. VERWERKING

Oordeel

- Geef 3 woorden die volgens jou passen bij het verhaal. Rosalie leest zelf in de brief de woorden ‘mevrouw – spijt – verdriet’ (p. 49) en weet daarmee meteen wat er aan de hand is. Welke 3 woorden zou jij geven als iemand je vroeg waarover het verhaal gaat?

- Laat de juryleden hun woorden elk afzonderlijk op een blad schrijven, en laat vervolgens ieder kind aan het woord, waarbij ze hun woorden verduidelijken.
- Wat vonden jullie het spannendste moment? (zoektocht naar Rosalie op einde?) Het droevigste? (papa die sterft op slagveld?) Het verrassendste? (Rosalie die leert lezen en inhoud brieven ontcijfert?)
- Als jullie iets zouden mogen veranderen aan het verhaal, wat zou dat dan zijn? Andere cover, andere illustraties, ander einde, andere titel, een personage meer of minder,
- En natuurlijk de hamvraag: hebben jullie het boek graag gelezen en zouden jullie het aanraden aan anderen? Waarom wel/niet? Geef een duidelijk argument: “Ik vind het boek goed omdat...” of “Ik raad het boek (niet) aan want...”

Brieven en tekeningen

Belangrijk element in het verhaal zijn de brieven die papa schrijft, vaak vergezeld van een mooie tekening. Het zijn die brieven die Rosalie ertoe aanzetten zélf te leren lezen.

Stel dat jij Rosalie bent. Wat zou je schrijven aan Edgar, nu je weet wat er met je papa gebeurd is?

Kruip in de huid van Rosalie en stuur Edgar een brief, en zet op de achterkant van je brief, net zoals Rosalies papa, een tekening.

Medaille

Rosalies papa krijgt, net zoals zovele soldaten die gesneuveld zijn tijdens de oorlog, een medaille voor bewezen diensten. Laat de juryleden een medaille voor elkaar maken, waarin ze 3 woorden schrijven die verantwoord zijn waarom iemand die medaille verdient (vb. eerlijk, grappig, betrouwbaar). Geen uiterlijkheden, maar enkel karaktereigenschappen.

Vergelijkbare titel

Een verhaal met dezelfde thematiek is “Liefde is niet voor lafaards” van Ulf Stark en Ida Björs. Ook hier een oorlogsverhaal: een vader die gaat vechten en zoon Fred (‘vrede’) die hem geweldig mist. Bovendien wordt Fred verliefd op de roodharige (!) Elsa, en moet hij die verwarrende gevoelens van gemis en verliefdheid een plaatsje geven. “Een boek om van te houden” luidt het oordeel van ‘Dagens Nyheter’.

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op ‘Welke boeken moet ik lezen’ en dan op de groep en het boek in kwestie.